TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2008. gada 26. jūnijā *

Apvienotās lietas no C-334/06 līdz C-336/06

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Verwaltungsgericht Chemnitz* (Vācija) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2006. gada 20., 17. un 31. jūlijā un Tiesā reģistrēti 2006. gada 3. augustā, tiesvedībās

***Matthias Zerche*** (C-334/06),

***Manfred Seuke*** (C-336/06)

pret

***Landkreis Mittweida***

un

* Tiesvedības valoda — vācu.

***Steffen Schubert*** (C-335/06)

pret

***Landkreis Mittlerer Erzgebirgskreis***.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*] (referents), tiesneši H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], J. Klučka [*J. Klučka*], A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],
sekretārs B. Fileps [*B. Fülöp*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2007. gada 27. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Šūberta [*Schubert*] vārdā — G. Cimmermans [*G. Zimmerman*], *Rechtsanwalt*,

— Zoikes [*Seuke*] vārdā — T. Rēms [*Th. Rehm*], *Rechtsanwalt*,

— Vācijas valdības vārdā — M. Lumma [*M. Lumma*] un K. Šulce-Bāra [*C. Schulze-Bahr*], pārstāvji,

— Portugāles valdības vārdā — L. Fernandišs [*L. Fernandes*] un M. Ribiša [*M. Ribes*], pārstāvji,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — Dž. Brauns [*G. Braun*] un N. Jerela [*N. Yerrell*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2008. gada 14. februāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1991. gada 29. jūlija Direktīvas 91/439/EEK par vadītāju apliecībām (OV L 237, 1. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 29. septembra Regulu (EK)

Nr. 1882/2003 (OV L 284, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva 91/439"), 1. panta 2. punktu un 8. panta 2. un 4. punktu.

2 Šie lūgumi iesniegti saistībā ar trīs tiesvedībām: Cerhe [*Zerche*] (lieta C-334/06), kā arī Zoike (lieta C-336/06) pret *Landkreis Mittweida* (Mitveidas apgabals) un Šūberts pret *Landkreis Mittlerer Erzgebirgskreis* (Mitlererercgebirgskreisas apgabals) (lieta C-335/06) par to, ka Vācijas Federatīvā Republika atteicās atzīt vadītāja apliecības, ko Cerhe, Zoike un Šūberts saņēmuši Čehijas Republikā pēc tam, kad par alkohola lietošanu ar administratīvu lēmumu tika atņemtas viņu Vācijā saņemtās vadītāja apliecības.

## Atbilstošās tiesību normas

*Kopienu tiesiskais regulējums*

3 Saskaņā ar Direktīvas 91/439, ar kuru no 1996. gada 1. jūlija ir atcelta Padomes 1980. gada 4. decembra Pirmā Direktīva 80/1263/EEK par Kopienas transportlīdzekļa vadītāja apliecības ieviešanu (OV L 375, 1. lpp.), preambulas pirmo apsvērumu:

"[..] kopējās transporta politikas mērķiem un kā ieguldījums ceļu satiksmes drošības uzlabošanā, kā arī lai atvieglotu personu pārvietošanos, kas apmetas uz dzīvi citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā šīs personas ir nokārtojušas transportlīdzekļa vadītāja prasmes pārbaudījumus, ir vēlams, lai pastāvētu Kopienas parauga valstu transportlīdzekļu vadītāju apliecības, ko dalībvalstis savstarpēji atzītu bez pienākuma nomainīt šīs apliecības."

4 Šīs direktīvas preambulas ceturtajā apsvērumā noteikts:

"[..] satiksmes drošības interesēs ir jānosaka minimālās prasības vadītāja apliecību izdošanai."

5 Direktīvas 91/439 preambulas pēdējā apsvērumā precizēts:

"[..] satiksmes drošības un satiksmes interesēs dalībvalstīm jābūt spējīgām uz visiem transportlīdzekļu vadītāju apliecību turētājiem, kuri ir ieguvuši parasto dzīvesvietu to teritorijā, attiecināt attiecīgo dalībvalstu tiesību normas par transportlīdzekļu vadītāju apliecību atņemšanu, aizturēšanu vai anulēšanu."

6 Šīs direktīvas 1. pantā noteikts:

"1. Atbilstoši šīs direktīvas noteikumiem dalībvalstis ievieš iekšzemes vadītāju apliecības, kas pamatojas uz I [vai I a] pielikumā aprakstīto Kopienas paraugu. [..]

2. Dalībvalstu izdotās vadītāju apliecības tiek savstarpēji atzītas.

3. Ja derīgas iekšzemes vadītāja apliecības turētājs iegūst parasto dzīvesvietu citā dalībvalstī, nevis tajā, kura ir apliecību izdevusi, tad uzņēmēja dalībvalsts var uz

vadītāja apliecības turētāju attiecināt savas valsts noteikumus par apliecības derīguma termiņu, medicīniskām pārbaudēm un nodokļiem, kā arī var ievadīt vadītāja apliecībā jebkuru administrēšanai nepieciešamo informāciju."

7 Saskaņā ar Direktīvas 91/439 7. panta 1. punktu vadītāju apliecības tiek izdotas tikai tiem pretendentiem:

"a) kas saskaņā ar [II] un [III] pielikuma noteikumiem ir nokārtojuši praktiskās braukšanas pārbaudi un teorētisko zināšanu pārbaudi un atbilst medicīniskajiem standartiem;

b) kam ir parastā dzīvesvieta dalībvalstī, kas izdod vadītāja apliecību, vai kas var pierādīt, ka tur ir mācījušies vismaz sešus mēnešus."

8 Atbilstoši šīs direktīvas III pielikuma "Minimālie fiziskās un garīgās piemērotības standarti mehāniskā transportlīdzekļa vadīšanai" 14. punktam alkohola lietošana ir ievērojams apdraudējums satiksmes drošībai un, ievērojot problēmas mērogus, profesionāliem mediķiem ir jābūt ļoti modriem. Šī pielikuma 14.1. punkta pirmajā daļā noteikts: "transportlīdzekļu vadītāju apliecības netiek izdotas vai atjaunotas pretendentiem vai vadītājiem, kas ir alkohola atkarībā vai nespēj atteikties no alkohola, vadot transportlīdzekli". No 14.1. punkta otrās daļas izriet, ka "pretendentiem vai vadītājiem, kas agrāk ir bijuši alkohola atkarībā, var izdot vai atjaunot transportlīdzekļu vadītāju apliecības pēc pārbaudīta atturības perioda un atkarībā no apstiprināta medicīniskā atzinuma un regulārām medicīniskām pārbaudēm".

9 No šī pielikuma 5. punkta izriet, ka dalībvalstis, izdodot vai secīgi atjaunojot transportlīdzekļu vadītāju apliecības, var pieprasīt iziet medicīnisko pārbaudi saskaņā ar daudz stingrākiem standartiem nekā šajā pielikumā noteiktie.

10 Saskaņā ar Direktīvas 91/439 7. panta 5. punktu:

"Nevienam cilvēkam nav tiesību turēt vairāk kā vienas dalībvalsts izdotu vadītāja apliecību."

11 Šīs direktīvas 8. pantā paredzēts:

"[..]

2. Ievērojot krimināltiesību aktu un policijas tiesību aktu teritorialitātes principu, parastās dzīvesvietas dalībvalstis uz citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības turētāju var attiecināt savas normas par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību ierobežošanu, apturēšanu, atņemšanu vai anulēšanu un tāpēc, ja nepieciešams, apmainīt vadītāja apliecību.

[..]

4. Dalībvalsts var atteikties atzīt jebkuras tādas vadītāja apliecības derīgumu, ko izdevusi cita dalībvalsts personai, kas pirmās valsts teritorijā ir pakļauta kādam no 2. punktā minētajiem pasākumiem.

[..]"

12 Šīs direktīvas 9. panta pirmajā daļā precizēts, ka šīs direktīvas mērķiem "parastā dzīvesvieta" "nozīmē vietu, kur persona parasti dzīvo, tas ir, vismaz 185 dienas katrā kalendārajā gadā, personīgo un darba saišu dēļ vai, ja personai nav darba saišu, personīgo saišu dēļ, kas rāda ciešu saistību starp šo personu un vietu, kur tā dzīvo".

13 Direktīvas 91/439 12. panta 3. punktā noteikts:

"Dalībvalstis palīdz viena otrai īstenot šo direktīvu un, ja tas vajadzīgs, apmainās ar informāciju par vadītāju apliecībām, ko tās reģistrējušas."

*Valsts tiesiskais regulējums*

Tiesiskais regulējums par citās dalībvalstīs izdotu vadītāja apliecību atzīšanu

14 1998. gada 18. augusta Noteikumu par atļauju personām piedalīties ceļu satiksmē (Noteikumi par vadītāja apliecību) [*Verordnung über die Zulassung von Personen*

*zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnis-Verordnung)*] (*BGBl.* 1998 I, 2214. lpp.; turpmāk tekstā — "*FeV*") 28. panta 1., 4. un 5. punktā noteikts:

"(1) Derīgu [Eiropas Savienības] vai [Eiropas Ekonomikas zonas (turpmāk tekstā — "EEZ")] vadītāja apliecību turētāji, kuru parastā dzīvesvieta 7. panta 1. vai 2. punkta izpratnē ir Vācijā, drīkst vadīt transportlīdzekļus Vācijā tiem piešķirto tiesību apmērā, ievērojot 2.–4. punktā minētos ierobežojumus. Citā valstī piešķirto vadītāja apliecību nosacījumi jāņem vērā arī Vācijā. Šie noteikumi jāpiemēro šādām vadītāja apliecībām, ja vien nav noteikts citādi.

[..]

(4) 1. punktā minētās tiesības neattiecas uz tādiem [Eiropas Savienības] vai EEZ vadītāja apliecību turētājiem,

[..]

3. kuriem tiesa uz laiku vai uz mūžu vai arī administratīva iestāde ar nekavējoties izpildāmu vai galīgu lēmumu atņēmusi vadītāja apliecības Vācijā, kuriem vadītāja apliecība atteikta ar galīgu lēmumu vai kuriem vadītāja apliecība atņemta ne tikai tādēļ, ka viņi no tās ir atteikušies,

[..]

(5) Tiesības Vācijā izmantot [Eiropas Savienības] vai EEZ vadītāja apliecību pēc tam, kad ir pieņemts kāds no 4. punkta 3. un 4. apakšpunktā minētajiem lēmumiem, tiek piešķirtas, pamatojoties uz iesniegumu, ja vairs nepastāv neviens no iemesliem, kas kalpoja par pamatu vadītāja apliecības atņemšanai vai vadīšanas tiesību aizliegumam. [..]"

Tiesiskais regulējums par vadītāja apliecību atņemšanu

15 Saskaņā ar Krimināl kodeksa (*Strafgesetzbuch*) 69. pantu kriminālt iesa atņem vadītāja apliecību, ja no lietas faktiem izriet, ka apsūdzētais nav piemērots transportlīdzekļa vadīšanai. Atbilstoši šī kodeksa 69.a pantam, atņemot vadītāja apliecību, tiek noteikts jaunas vadītāja apliecības izsniegšanas aizlieguma periods (bloķēšanas periods), kas var būt uz laiku no sešiem mēnešiem līdz pieciem gadiem un atsevišķos gadījumos — pat uz mūžu.

16 Saskaņā ar *FeV* 46. pantu, ar kuru tiek ieviests Ceļu satiksmes likuma (*Straßenverkehrsgesetz*) 3. pants, vadītāja apliecību izsniedzējiestādei ir pienākums atņemt transportlīdzekļu vadīšanas tiesības, ja izrādās, ka vadītāja apliecības turētājs nav piemērots transportlīdzekļu vadīšanai. Atbilstoši 46. panta 5. punktam tiesības vadīt transportlīdzekļus izbeidzas ar vadītāja apliecības atņemšanu. Ja šī vadītāja apliecība tika izdota citā valstī, tās atņemšana nozīmē, ka tiesības vadīt transportlīdzekļus izbeidzas arī Vācijā.

Tiesiskais regulējums par piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai

17 *FeV* 11. pantā "Piemērotība" precizēts:

"(1) Personām, kas vēlas iegūt vadītāja apliecību, jāatbilst tam nepieciešamajiem fiziskajiem un garīgajiem nosacījumiem. Nosacījumi *inter alia* netiek izpildīti, ja personai ir kāda no 4. vai 5. pielikumā minētajām slimībām vai trūkumiem, kas liecina par personas nepiemērotību vai ierobežotu piemērotību [vadīt transportlīdzekļus]. [..]

(2) Ja kļūst zināmi fakti, kas pamato aizdomas par personas, kas vēlas iegūt vadītāja apliecību, fizisko vai garīgo nepiemērotību, vadītāja apliecību jomā kompetentās iestādes, īstenojot *travaux préparatoires* lēmumam par vadītāja apliecības piešķiršanu vai derīguma termiņa pagarināšanu vai arī par ierobežojumu vai nosacījumu noteikšanu, var pieprasīt attiecīgajai personai iesniegt ārsta slēdzienu. [..]

(3) Lai kliedētu šaubas par piemērotību, atbilstoši 2. punkta noteikumiem attiecīgajai personai var pieprasīt iesniegt oficiāli atzīta vadīšanas piemērotības novērtēšanas ekspertu biroja slēdzienu (medicīniski psiholoģisku slēdzienu), [it īpaši]

[..]

4. būtisku vai atkārtotu autovadītāja uzvedības noteikumu pārkāpumu vai ar ceļu satiksmes noteikumiem vai autovadīšanas piemērotību saistītu pārkāpumu gadījumā [..]

vai

5. no jauna piešķirot vadītāja apliecību,

[..]

b) ja vadītāja apliecības atņemšana ir pamatota ar vienu no 4. apakšpunktā minētajiem iemesliem.

[..]

(8) Ja attiecīgā persona atsakās no pārbaudes vai vadītāja apliecību jomā kompetentajai iestādei laicīgi neiesniedz tās prasīto ekspertīzes slēdzienu, kompetentā iestāde ir tiesīga pieņemt lēmumu par šīs personas nepiemērotību transportlīdzekļa vadīšanai. [..]"

18 *FeV* 13. pants ar nosaukumu "Piemērotība ar alkoholu saistītu problēmu gadījumā" pilnvaro kompetentās iestādes atsevišķos gadījumos pieprasīt iesniegt medicīniski psiholoģiskas ekspertīzes slēdzienu, īstenojot *travaux préparatoires* lēmumam par vadītāja apliecības piešķiršanu vai derīguma termiņa pagarināšanu vai arī par vadīšanas tiesību ierobežojumu vai nosacījumu noteikšanu. Tā tas ir it īpaši tad, ja saskaņā ar ārsta slēdzienu vai zināmu apstākļu dēļ ir pierādījumi par pārmērīgu alkohola lietošanu vai ja ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi alkohola reibumā izdarīti atkārtoti.

19 *FeV* 20. panta 1. punktā paredzēts, ka, izsniedzot jaunu vadītāja apliecību pēc iepriekšējās vadītāja apliecības atņemšanas, ir piemērojami pirmreizējas izsniegšanas noteikumi. Lai arī saskaņā ar šī panta 2. punktu kompetentā iestāde var nolemt nepieprasīt izturēt ar vadītāja apliecības izdošanu saistītās pārbaudes, ja nekas neliecina par to, ka šīs apliecības pieprasītājam vairs nav šajā sakarā vajadzīgo zināšanu un piemērotības, šī panta 3. punktā paredzēts, ka šāds lēmums neietekmē pienākumu iesniegt *FeV* 11. panta 3. punkta pirmās daļas 5. punktā minēto medicīniski psiholoģiskās ekspertīzes slēdzienu.

**Pamata lietas un prejudiciālie jautājumi**

*Lieta C-334/06*

20 Cerhe bija Vācijas Federatīvajā Republikā izsniegtas vairākām transportlīdzekļu kategorijām derīgas vadītāja apliecības turētājs. Šī apliecība viņam tika atjaunota 1999. gada 31. augustā.

21 Ar 2003. gada 10. janvāra galīgu spriedumu *Amtsgericht Hainichen* (Hainihenas apgabala tiesa) piesprieda Cerhem naudas sodu par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā 2002. gada 28. novembrī. Cerhem tika atņemtas vadītāja tiesības un apliecība, paredzot aizliegumu saņemt jaunu apliecību divpadsmit mēnešu laikposmā līdz 2004. gada 9. aprīlim.

22 2004. gada 10. februārī Cerhe lūdza izsniegt jaunu B kategorijas autovadītāja apliecību. Tā kā viņš nebija iesniedzis ekspertīzes slēdzienu, pierādot savu piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai, Cerhe galu galā savu lūgumu atsauca.

23 2005. gada 4. martā Ostrovā [*Ostrov*] (Čehijas Republika) Cerhem tika izsniegta jauna B kategorijas vadītāja apliecība. Šajā apliecībā kā tās turētāja dzīvesvieta norādīta Mitveida (Vācija), kurā Cerhe dzīvo kopš 1996. gada 18. janvāra.

24 *Landkreis Mittweida*, kas par šīs apliecības izsniegšanas faktu tika informēts ar 2005. gada 12. aprīļa vēstuli, izdeva rīkojumu, pieprasot Cerhem iesniegt ekspertīzes slēdzienu par viņa piemērotību motorizēto transportlīdzekļu vadīšanai. Tā kā šis rīkojums netika izpildīts, *Landkreis Mittweida* ar 2005. gada 19. jūlija lēmumu atņēma Cerhem tiesības izmantot Vācijā viņa Čehijā izsniegto vadītāja apliecību.

25 2005. gada 21. jūlija atzinumā Čehijas satiksmes ministrs norādīja, ka Cerhem Čehijā izsniegtā vadītāja apliecība ir derīga. Cerhem Čehijas Republikā pirms šīs apliecības izsniegšanas tika veikta ārsta pārbaude. Turklāt ar savu parakstu uz vadītāja apliecības pieteikuma viņš apliecinājis savu piemērotību transportlīdzekļu vadīšanai. Tomēr medicīniski psiholoģiskās ekspertīzes slēdziens netika sniegts.

26 Tā kā Cerhes sūdzība par viņa vadītāja tiesību atņemšanas 2005. gada 19. jūlija lēmumu tika noraidīta, viņš par šo lēmumu cēla prasību *Verwaltungsgericht Chemnitz* (Hemnicas Administratīvā tiesa), kura nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai Direktīvas [91/439] 1. panta 2. punkts un 8. panta 2. un 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts var neatzīt citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību, ja pirms tam [pirmajā minētajā] dalībvalstī šīs apliecības turētāja [iepriekšējā] vadītāja apliecība tika atņemta vai citādi anulēta, bet aizlieguma termiņš jaunas apliecības izsniegšanai, kurš noteikts, [atņemot vai anulējot] šo iepriekšējo apliecību, bija beidzies, pirms [jaunā] vadītāja apliecība tika izsniegta citā dalībvalstī, un vai, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem (nav dzīvesvietas dalībvalstī, kura ir izdevusi [jauno] vadītāja apliecību, un lūgums atkārtoti izsniegt vadītāja apliecību [pirmajā minētajā] dalībvalstī nav ticis apmierināts [..]), ir pamats domāt, ka vienīgais [Eiropas Savienības]

vadītāja apliecības iegūšanas otrajā minētajā dalībvalstī mērķis ir apiet [pirmajā minētajā dalībvalstī piemērojamos] stingros jaunas vadītāja apliecības izsniegšanas materiālos nosacījumus, it īpaši [par] medicīniski psiholoģiskās ekspertīzes slēdzienu?"

*Lieta C-335/06*

27 Šūberts kopš 1982. gada bija Vācijas Demokrātiskās Republikas vairākām transportlīdzekļu kategorijām derīgas vadītāja apliecības turētājs; šī apliecība viņam tika atjaunota 1992. gada 7. jūlijā.

28 Ar 2002. gada 23. maija galīgu rīkojumu *Amtsgericht Marienberg* (Marienbergas apgabala tiesa) piesprieda Šūbertam naudas sodu par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā. Viņam tika atņemtas vadītāja tiesības un apliecība, paredzot aizliegumu saņemt jaunu apliecību 20 mēnešu laikposmā līdz 2004. gada 22. janvārim.

29 2003. gada 21. oktobrī Šūberts iesniedza jaunas vadītāja apliecības pieteikumu. Tā kā viņš nebija iesniedzis ekspertīzes slēdzienu, pierādot savu piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai, Šūberts 2004. gada 6. septembrī savu lūgumu atsauca.

30 2005. gada 31. janvārī Sokolovā [*Sokolov*] (Čehijas Republika) Šūbertam tika izsniegta jauna B kategorijas vadītāja apliecība. Šajā apliecībā kā tās turētāja

dzīvesvieta norādīta Olbernhava [*Olbernhau*] (Vācija), kurā Šūberts dzīvo kopš 1998. gada 1. oktobra.

31 Pēc vispārējas satiksmes kontroles Olbernhavā 2005. gada 26. aprīlī *Landkreis Mittlerer Erzgebirgskreis* ar 2005. gada 3. maija vēstuli Šūbertam paziņoja savu rīkojumu iesniegt ekspertīzes slēdzienu par viņa piemērotību motorizētu transportlīdzekļu vadīšanai. Tā kā šis rīkojums netika izpildīts, *Landkreis Mittlerer Erzgebirgskreis* ar 2005. gada 9. augusta lēmumu Šūbertam atņēma tiesības izmantot Vācijā viņa Čehijā izsniegto vadītāja apliecību.

32 Tā kā Šūberta sūdzība par šo lēmumu tika noraidīta, viņš cēla prasību *Verwaltungsgericht Chemnitz*, kura nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

"1) Vai dalībvalsts atbilstoši Direktīvas [91/439] 1. panta 2. punktam un 8. panta 2. un 4. punktam var citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības turētājam pieprasīt, lai viņš [šīs pirmās minētās dalībvalsts] pārvaldes iestādei pieprasa atzīt viņa tiesības izmantot šo apliecību [tās] teritorijā, ja pirms tam šajā [pirmajā minētajā] dalībvalstī [viņam] [..] atņemta vai citādi anulēta [viņa iepriekšējā] vadītāja apliecība?

2) Ja atbilde uz šo jautājumu ir noraidoša: vai Direktīvas [91/439] 1. panta 2. punkts un 8. panta 2. un 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts var neatzīt citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību, ja pirms tam [pirmajā minētajā] dalībvalstī šīs apliecības turētāja [iepriekšējā] vadītāja apliecība tika atņemta vai citādi anulēta, bet aizlieguma termiņš jaunas apliecības izsniegšanai, kurš noteikts, [atņemot vai anulējot] šo iepriekšējo apliecību, bija beidzies, pirms [jaunā] vadītāja apliecība tika izsniegta citā dalībvalstī, un vai, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem (nav dzīvesvietas dalībvalstī, kura ir izdevusi [jauno] vadītāja apliecību, un lūgums

atkārtoti izsniegt vadītāja apliecību [pirmajā minētajā] dalībvalstī nav ticis apmierināts [..]), ir pamats domāt, ka vienīgais [Eiropas Savienības] vadītāja apliecības iegūšanas otrajā minētajā dalībvalstī mērķis ir apiet [pirmajā minētajā dalībvalstī piemērojamos] stingros jaunas vadītāja apliecības izsniegšanas materiālos nosacījumus, it īpaši [par] medicīniski psiholoģiskās ekspertīzes slēdzienu?"

*Lieta C-336/06*

33 Zoike bija agrākās 3. kategorijas vadītāja apliecības turētājs.

34 Ar izpildāmu 2003. gada 4. septembra krimināltiesas rīkojumu *Amtsgericht Amberg* (Ambergas apgabala tiesa) piesprieda Zoikem naudas sodu par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā. Viņam tika atņemtas arī vadītāja tiesības un apliecība, paredzot aizliegumu saņemt jaunu apliecību desmit mēnešu laikposmā.

35 Tā kā Zoike lūdza izsniegt jaunu vadītāja apliecību, kompetentā iestāde 2004. gada 15. martā viņam lūdza iesniegt medicīniski psiholoģiskās ekspertīzes slēdzienu, kas apliecinātu viņa piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai. Zoike šo prasību neizpildīja, un ar 2004. gada 27. jūlija lēmumu viņa lūgums tika noraidīts.

36 2004. gada 5. novembrī, kad bija beidzies *Amtsgericht Amberg* noteiktais aizlieguma periods, Zoikem, kas, kā izriet no iesniedzējtiesas lēmuma, kopš 1980. gada 19. augusta nepārtraukti dzīvo Vācijā, Ostrovā (Čehijas Republika) tika izsniegta jauna B kategorijas vadītāja apliecība.

37 *Landkreis Mittweida*, kas tika informēts par šīs apliecības izsniegšanas faktu, 2005. gada 28. novembrī izdeva rīkojumu, pieprasot Zoikem iesniegt ekspertīzes slēdzienu par viņa piemērotību motorizētu transportlīdzekļu vadīšanai. Tā kā Zoike šo rīkojumu nebija izpildījis, *Landkreis Mittweida* ar 2006. gada 22. marta lēmumu Zoikem atņēma tiesības izmantot Vācijā viņa Čehijā izsniegto vadītāja apliecību.

38 Tā kā Zoikes sūdzība par šo lēmumu tika noraidīta, viņš cēla prasību *Verwaltungsgericht Chemnitz*, kura nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai divus prejudiciālos jautājumus:

"1) Vai dalībvalsts atbilstoši Direktīvas [91/439] 1. panta 2. punktam un 8. panta 2. un 4. punktam var citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības turētājam pieprasīt, lai viņš [šīs pirmās minētās dalībvalsts] pārvaldes iestādei pieprasa atzīt viņa tiesības izmantot šo apliecību [tās] teritorijā, ja pirms tam šajā [pirmajā minētajā] dalībvalstī [viņam] [..] atņemta vai citādi anulēta [viņa iepriekšējā] vadītāja apliecība?

2) Ja atbilde uz šo jautājumu ir noraidoša: vai Direktīvas [91/439] 1. panta 2. punkts un 8. panta 2. un 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts var neatzīt citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību, ja pirms tam [pirmajā minētajā] dalībvalstī šīs apliecības turētāja [iepriekšējā] vadītāja apliecība tika atņemta vai citādi anulēta, bet aizlieguma termiņš jaunas apliecības izsniegšanai, kurš noteikts, [atņemot vai anulējot] šo iepriekšējo apliecību, bija beidzies, pirms [jaunā] vadītāja apliecība tika izsniegta citā dalībvalstī, un vai, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem (nav dzīvesvietas dalībvalstī, kura ir izdevusi [jauno] vadītāja apliecību, un lūgums atkārtoti izsniegt vadītāja apliecību [pirmajā minētajā] dalībvalstī nav ticis apmierināts [..]), ir pamats domāt, ka vienīgais [Eiropas Savienības] vadītāja apliecības iegūšanas otrajā minētajā dalībvalstī mērķis ir apiet [pirmajā minētajā dalīb-

valstī piemērojamos] stingros jaunas vadītāja apliecības izsniegšanas materiālos nosacījumus, it īpaši [par] medicīniski psiholoģiskās ekspertīzes slēdzienu?"

**Tiesvedība Tiesā**

39 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2006. gada 10. oktobra rīkojumu lietas no C-334/06 līdz C-336/06 tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesa norisei, kā arī sprieduma taisīšanai.

40 Uzdodama virkni 2007. gada 1. augustā paziņotu rakstveida jautājumu, Tiesa Čehijas valdībai jautāja, pirmkārt, par Čehijas Republikas tiesību aktiem par Direktīvas 91/439 7. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzēto nosacījumu pārbaudi un iespēju izsniegt vadītāja apliecību ar atzīmi par tās turētāja dzīvesvietu citā dalībvalstī, kā arī, otrkārt, par piemērojamiem kritērijiem, lai noteiktu, vai personai ir dzīvesvieta šajā dalībvalstī un vai notiek šīs dzīvesvietas patiesuma pārbaudes.

41 Pa faksu nosūtītā vēstulē, kas Tiesas kancelejā saņemta 2007. gada 31. augustā, Čehijas valdība uz šiem jautājumiem sniedza šādu atbildi: Direktīvā 91/439 paredzētais nosacījums par parasto dzīvesvietu Čehijas tiesību sistēmā ieviests tikai no 2006. gada 1. jūlija. Laikposmā līdz šim datumam Čehijas tiesiskais regulējums ļāva izsniegt automašīnas vadīšanas atļauju personām, kurām Čehijas Republikā nebija pastāvīgās vai pagaidu dzīvesvietas.

**Par prejudiciālajiem jautājumiem**

42 Vispirms jāatzīmē, ka ar EKL 234. pantu ieviestajā valsts tiesu un Eiropas Kopienu Tiesas sadarbības procedūrā Eiropas Kopienu Tiesai jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas ļautu tai atrisināt strīdu, kuru izskata valsts tiesa. Šajā sakarā, ja nepieciešams, Tiesai ir jāpārformulē tai uzdotie jautājumi. Turklāt jāpatur prātā, ka Tiesas uzdevums ir interpretēt visas Kopienu tiesību normas, kas valsts tiesām vajadzīgas, lai atrisinātu tajās izskatāmos strīdus, pat ja šīs normas nav nepārprotami minētas šo tiesu uzdotajos jautājumos (1993. gada 18. marta spriedums lietā C-280/91 *Viessmann*, *Recueil*, I-971. lpp., 17. punkts; 1997. gada 11. decembra spriedums lietā C-42/96 *Immobiliare SIF*, *Recueil*, I-7089. lpp., 28. punkts, un 2007. gada 8. marta spriedums lietā C-45/06 *Campina*, Krājums, I-2089. lpp., 30. un 31. punkts).

43 Šajā gadījumā, ievērojot pamata prāvu priekšvēsturi un Tiesai iesniegto apsvērumu saturu, izvērtējot uzdotos jautājumus, jāņem vērā Direktīvas 91/439 7. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts. Lai uz prejudiciālajiem jautājumiem sniegtu noderīgu un pēc iespējas pilnīgu atbildi, jāpaplašina šo jautājumu apjoms tiktāl, ciktāl to nav izdarījušas iesniedzējtiesas.

44 Uzdodama jautājumu lietā C-334/06 un otro jautājumu lietās C-335/06 un C-336/06, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 91/439 1. panta 2. punkts, 7. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts un 8. panta 2. un 4. punkts jāinterpretē tādējādi, ka šīs normas neļauj dalībvalstij (uzņemošajai dalībvalstij) savā teritorijā neatzīt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, kas izriet no vadītāja apliecības, ko kādai personai izsniegusi cita dalībvalsts (izdevēja dalībvalsts), un līdz ar to šīs apliecības derīgumu, ja šī persona, kam pirms tam pirmajā minētajā dalībvalstī par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā atņemta iepriekšējā vadītāja apliecība, ir saņēmusi jaunu vadītāja apliecību laikā, kas neietilpa jaunas apliecības pieprasīšanas aizlieguma

periodā, bet neievērojot dzīvesvietas nosacījumu vai piemērotības nosacījumus, ko uzņemošā dalībvalsts šajā sakarā noteikusi, lai nodrošinātu ceļu satiksmes drošību.

45 Šie jautājumi jāizskata kopā ar pirmo jautājumu lietās C-335/06 un C-336/06, ar ko būtībā tiek jautāts, vai uzņemošā dalībvalsts var prasīt, lai jaunas citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības turētājs pirms tās izmantošanas lūgtu atzīt tiesības izmantot šo apliecību uzņemošajā dalībvalstī, ja viņa iepriekšējā vadītāja apliecība pēdējā minētajā dalībvalstī viņam tika atņemta vai anulēta.

46 No Direktīvas 91/439 preambulas pirmā apsvēruma izriet, ka šīs direktīvas 1. panta 2. punktā minētais vispārējais princips savstarpēji atzīt dalībvalstu izdotās vadītāja apliecības, tika paredzēts, lai *inter alia* atvieglotu tādu personu pārvietošanos, kuras apmetas uz dzīvi nevis dalībvalstī, kurā tās ir izturējušas transportlīdzekļa vadīšanas eksāmenu, bet gan citā dalībvalstī (2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-476/01 *Kapper*, *Recueil*, I-5205. lpp., 71. punkts).

47 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šis 1. panta 2. punktā ir paredzēts bez jebkādām formalitātēm savstarpēji atzīt dalībvalstīs izdotas vadītāja apliecības. Šajā normā paredzēts nepārprotams un precīzs dalībvalstu pienākumu, kas nepieļauj nekādu rīcības brīvību, veicot šī pienākuma izpildes pasākumus (šajā sakarā skat. 1998. gada 29. oktobra spriedumu lietā C-230/97 *Awoyemi*, *Recueil*, I-6781. lpp., 41. un 43. punkts; 2003. gada 10. jūlija spriedumu lietā C-246/00 Komisija/Nīderlande, *Recueil*, I-7485. lpp., 60. un 61. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Kapper*, 45. punkts; 2006. gada 6. aprīļa rīkojumu lietā C-227/05 *Halbritter*, 25. punkts, un 2006. gada 28. septembra rīkojumu lietā C-340/05 *Kremer*, 27. punkts).

48 Līdz ar to uzņemošā dalībvalsts nevar noteikt nekādas formalitātes kā priekšnoteikumu citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības atzīšanai. Tātad dalībvalstī izdotas

vadītāja apliecības turētājam noteikts pienākums lūgt šo apliecību atzīt citā dalībvalstī ir pretrunā minētajam savstarpējas atzīšanas principam (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Nīderlande, 60. un turpmākie punkti).

49 Izdevējai dalībvalstij ir jāpārbauda, vai Kopienu tiesībās noteiktās minimālās prasības, tostarp nosacījumi par dzīvesvietu un piemērotība transportlīdzekļa vadīšanai, ir izpildīti un vai tādēļ vadītāja apliecības — tostarp jaunas — izsniegšana ir pamatota.

50 Tādējādi, ja dalībvalsts iestādes ir izsniegušas vadītāja apliecību atbilstoši Direktīvas 91/439 1. panta 1. punktam, citas dalībvalstis nav tiesīgas pārbaudīt, vai ir ievēroti šajā direktīvā paredzētie izsniegšanas nosacījumi (šajā sakarā skat. iepriekš minētos rīkojumus lietā *Halbritter*, 34. punkts, un lietā *Kremer*, 27. punkts). Tas, ka personai ir dalībvalstī izsniegta vadītāja apliecība, ir uzskatāms par pierādījumu, ka šīs apliecības turētājs tās izsniegšanas dienā atbilda šiem nosacījumiem (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Nīderlande, 75. punkts; 2003. gada 11. decembra rīkojumu lietā C-408/02 *Da Silva Carvalho*, 21. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Kapper*, 46. punkts). Tādēļ tas, ka atbilstoši šīs direktīvas III pielikuma 5. punktam dalībvalsts, pirms izdot jebkuru vadītāja apliecību, var pieprasīt par šajā pielikumā minētajiem standartiem stingrāku ārsta pārbaudi, neietekmē dalībvalsts pienākumu atzīt citās dalībvalstīs saskaņā ar šo direktīvu izsniegtas vadītāja apliecības.

51 Līdz ar to, pirmkārt, uzņemošā dalībvalsts, kas vadītāja apliecības izsniegšanu pakļauj stingrākiem valsts nosacījumiem, it īpaši pēc iepriekšējās apliecības atņemšanas, nevar neatzīt vēlāk citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību tikai tāpēc vien, ka šīs jaunās apliecības turētājs to ieguvis saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu, kurā noteiktās prasības nav tādas pašas kā uzņemošajā dalībvalstī.

52 Otrkārt, savstarpējas atzīšanas princips neļauj uzņemošajai dalībvalstij neatzīt citā dalībvalstī izsniegtu vadītāja apliecību tāpēc, ka saskaņā ar uzņemošās dalībvalsts informāciju šīs apliecības turētājs tās izsniegšanas dienā nav izpildījis tās saņemšanai vajadzīgos nosacījumus (šajā sakarā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *Da Silva Carvalho*, 22. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Kapper*, 47. punkts).

53 Tā kā Direktīva 91/439 izdevējai dalībvalstij piešķir ekskluzīvu kompetenci nodrošināt tās izdoto vadītāja apliecību izsniegšanu atbilstoši šajā direktīvā paredzētajiem nosacījumiem, tikai šī dalībvalsts var veikt atbilstošus ar tādām vadītāja apliecībām saistītus pasākumus, kuru turētāji, kā vēlāk izrādās, nav atbilduši šiem nosacījumiem (šajā sakarā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *Da Silva Carvalho*, 23. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Kapper*, 48. punkts).

54 Ja dalībvalstij ir nopietns pamats apšaubīt citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības derīgumu, tai par to ir jāinformē pēdējā minētā dalībvalsts, izmantojot ar Direktīvas 91/439 12. panta 3. punktu ieviesto savstarpējas palīdzības un informācijas apmaiņas procedūru. Ja izdevēja dalībvalsts neveic atbilstošus pasākumus, uzņemošā dalībvalsts var pret to ierosināt procedūru saskaņā ar EKL 227. pantu, lūdzot Tiesai atzīt, ka nav izpildīti no Direktīvas 91/439 izrietošie pienākumi (šajā sakarā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *Da Silva Carvalho*, 23. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Kapper*, 48. punkts).

55 Ceļu satiksmes drošības apsvērumu dēļ — kā izriet no Direktīvas 91/439 preambulas pēdējā apsvēruma — tās 8. panta 2. un 4. punkts dalībvalstīm atsevišķos gadījumos, protams, atļauj piemērot valsts normas par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību ierobežošanu, apturēšanu, atņemšanu un anulēšanu vadītāja apliecības turētājam ar parasto dzīvesvietu tās teritorijā.

56 Tomēr, pirmkārt, jānorāda, ka šī iespēja, kas izriet no Direktīvas 91/439 8. panta 2. punkta, var tikt īstenota tikai saistībā ar attiecīgās personas uzvedību pēc citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības iegūšanas (šajā sakarā skat. iepriekš minētos rīkojumus lietā *Halbritter*, 38. punkts, un lietā *Kremer*, 35. punkts).

57 Otrkārt, 8. panta 4. punkta pirmā daļa, kas dalībvalstij ļauj neatzīt tādas vadītāja apliecības derīgumu, ko citā dalībvalstī ieguvusi persona, kam pirmās minētās dalībvalsts teritorijā piemērots transportlīdzekļu vadīšanas tiesību ierobežošanas, apturēšanas, atņemšanas un anulēšanas pasākums, ir atkāpe no vispārējā vadītāja apliecību savstarpējas atzīšanas principa un tādēļ interpretējama šauri (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Kapper*, 70. un 72. punkts, kā arī iepriekš minētos rīkojumus lietā *Halbritter*, 35. punkts, un lietā *Kremer*, 28. punkts).

58 Šajā sakarā uzreiz jāuzsver, ka, pat ja šī norma atsevišķos gadījumos dalībvalstij ļauj neatzīt citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības derīgumu, no tā tāpēc vien neizriet — pretēji Vācijas valdības apgalvojumiem —, ka tiesības izmantot šajā citā dalībvalstī izdotu apliecību pirmā minētā dalībvalsts var pakļaut iepriekšējas pozitīvas atļaujas saņemšanai (šajā sakarā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *Kremer*, 37. punkts).

59 Tā kā dalībvalstīm vadītāja apliecības jāizsniedz, ievērojot Direktīvā 91/439 noteiktās minimālās prasības, tostarp tās III pielikumā paredzētos nosacījumus par piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai, šīs direktīvas 8. panta 4. punkta pirmās daļas interpretācija, saskaņā ar kuru vispārējā kārtībā ikvienai personai, kam ir bijusi vadītāja apliecība, kas kādā dalībvalstī atņemta vai anulēta, var būt pienākums ierasties šīs dalībvalsts kompetentajās iestādēs, lai saņemtu atļauju izmantot no citā dalībvalstī vēlāk izdotas vadītāja apliecības izrietošās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, būtu pretrunā savstarpējas atzīšanas bez formalitātēm pienākumam.

60 Tāpat dalībvalsts uz šo normu nevar atsaukties, lai tā varētu personai, kurai šajā dalībvalstī atņemta vai anulēta tajā izdota vadītāja apliecība, uz nenoteiktu laiku atteikties atzīt jebkuras vēlāk citā dalībvalstī eventuāli izdotas apliecības derīgumu (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Kapper*, 76. punkts, kā arī iepriekš minētos rīkojumus lietā *Halbritter*, 27. punkts, un lietā *Kremer*, 29. punkts). Atzīstot, ka dalībvalsts ir tiesīga pamatoties uz valsts normām, lai uz nenoteiktu laiku atteiktos atzīt citā dalībvalstī izdotas apliecības derīgumu, tiktu noliegts pats vadītāja apliecību savstarpējas atzīšanas princips, kas ir ar Direktīvu 91/439 ieviestās sistēmas velves centrālais akmens (iepriekš minētais spriedums lietā *Kapper*, 77. punkts, kā arī iepriekš minētie rīkojumi lietā *Halbritter*, 28. punkts, un lietā *Kremer*, 30. punkts).

61 Konkrētāk, Tiesa iepriekš minētā rīkojuma lietā *Kremer* 38. punktā ir atzinusi — ja personai kādas dalībvalsts teritorijā ir tikusi atņemta vadītāja apliecība, bet nav ticis piemērots jaunas apliecības pieprasīšanas aizlieguma periods, Direktīvas 91/439 1. panta 2. punktā kopā ar 8. panta 2. un 4. punktu nav atļauts dalībvalstij savā teritorijā neatzīt no vēlāk citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības izrietošās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības un tātad arī šīs apliecības derīgumu tiktāl, ciktāl tās turētājs nav izpildījis šajā pirmajā minētajā dalībvalstī paredzētos nosacījumus jaunas apliecības izdošanai pēc iepriekšējās apliecības atņemšanas, tostarp prasības par piemērotības vadīšanai pārbaudi, kurā tiktu apliecināts, ka apliecības atņemšanu pamatojošie iemesli vairs neeksistē.

62 Savukārt no visa iepriekš minētā izriet, ka Direktīvas 91/439 1. panta 2. punktā un 8. panta 4. punktā atļauts dalībvalstij neatzīt personas — kurai tās teritorijā atņemta vadītāja apliecība, paredzot aizliegumu noteiktā laikposmā pieprasīt jaunu apliecību, — jauno apliecību, kas šajā aizlieguma laikposmā izsniegta citā dalībvalstī.

63 Tāpat, lai arī Direktīvas 91/439 8. panta 2. punktā nav atļauts parastās dzīvesvietas dalībvalstij neatzīt citā dalībvalstī izsniegtu vadītāja apliecību tikai tāpēc vien, ka tās

turētājam parastās dzīvesvietas dalībvalstī agrāk atņemta viņa iepriekšējā apliecība, tomēr šī norma, kā minēts šī sprieduma 55. un 56. punktā, parastās dzīvesvietas dalībvalstij ļauj, ievērojot krimināltiesību un policijas jomu regulējošo likumu teritorialitātes principu, ierobežot, apturēt, atņemt vai anulēt jauno apliecību, ja tās turētāja uzvedība pēc tās izsniegšanas saskaņā ar uzņemošās dalībvalsts tiesību aktiem to pamato.

64 Lai varētu atbildēt uz iesniedzējtiesu uzdotajiem jautājumiem, īpaša uzmanība jāvelta arī iepriekš izklāstītā savstarpējas atzīšanas principa piemērošanai, kad tiek konstatēts, ka jaunā vadītāja apliecība tika izsniegta, neievērojot Direktīvā 91/439 paredzēto dzīvesvietas nosacījumu.

65 Šajā sakarā no šīs direktīvas preambulas ceturtā apsvēruma izriet, ka pie nosacījumiem, kas ieviesti, lai nodrošinātu ceļu satiksmes drošību, pieskaitāmi šīs direktīvas 7. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētie nosacījumi, kas vadītāja apliecības izsniegšanu pakļauj prasībām attiecībā uz piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai un dzīvesvietu.

66 Kā savos apsvērumos norādījusi Eiropas Kopienu Komisija, dzīvesvietas nosacījums palīdz *inter alia* cīņā ar "vadītāja apliecību tūrismu", jo dalībvalstu tiesību akti par vadītāja apliecību izsniegšanu nav pilnībā saskaņoti. Turklāt, kā savu secinājumu 78. punktā atzīmējis ģenerāladvokāts, šis nosacījums ir vajadzīgs, kontrolējot, kā tiek ievērots piemērotības transportlīdzekļa vadīšanai nosacījums.

67 Direktīvas 91/439 7. panta 5. punkts, kurā noteikts, ka nevienam nav tiesību turēt vairāk kā vienas dalībvalsts izdotu vadītāja apliecību, apstiprina vadītāja apliecības

vienreizīgumu. Kā priekšnosacījums, kas ļauj pārbaudīt, kā pretendents ievēro citus šajā direktīvā paredzētos nosacījumus, dzīvesvietas nosacījums, kas nosaka izdevēju dalībvalsti, tādēļ ir īpaši būtisks salīdzinājumā ar citiem šajā direktīvā paredzētiem nosacījumiem.

68 Tādējādi ceļu satiksmes drošība tiktu apdraudēta, ja saistībā ar personu, kam Direktīvas 91/439 8. panta 4. punkta izpratnē ierobežotas, apturētas, atņemtas vai anulētas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, netiktu ievērots dzīvesvietas nosacījums.

69 Līdz ar to, ja ir iespējams noteikt — nevis atkarībā no uzņemošās dalībvalsts sniegtās informācijas, bet gan saskaņā ar pašā vadītāja apliecībā izdarītajām atzīmēm vai cita veida neapstrīdamu izdevējas dalībvalsts informāciju —, ka Direktīvas 91/439 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētais dzīvesvietas nosacījums šīs apliecības izsniegšanas brīdī nav ticis ievērots, uzņemošā dalībvalsts, kuras teritorijā šīs apliecības turētājam ir tikusi atņemta viņa iepriekšējā vadītāja apliecība, var neatzīt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, kas izriet no vadītāja apliecības, kura citā dalībvalstī vēlāk izsniegta laikā, kas neietilpst jaunas apliecības pieprasīšanas aizlieguma periodā.

70 Ievērojot visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem sniedzama šāda atbilde: Direktīvas 91/439 1. panta 2. punkts, 7. panta 1. punkts un 8. panta 2. un 4. punkts jāinterpretē tādējādi, ka šīs normas tādos apstākļos kā pamata lietās neļauj dalībvalstij savā teritorijā neatzīt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, kas izriet no vadītāja apliecības, ko cita dalībvalsts vēlāk izsniegusi laikā, kas neietilpst attiecīgajai personai noteiktā jaunas apliecības pieprasīšanas aizlieguma periodā, un līdz ar to šīs apliecības derīgumu tiktāl, ciktāl tās turētājs nav izpildījis šajā pirmajā minētajā dalībvalstī paredzētos nosacījumus jaunas apliecības izdošanai pēc iepriekšējās apliecības atņemšanas, tostarp prasības par piemērotības vadīšanai pārbaudi, kurā

tiktu apliecināts, ka apliecības atņemšanu pamatojošie iemesli vairs neeksistē. Tādos pašos apstākļos šīs normas ļauj dalībvalstij savā teritorijā neatzīt no vēlāk citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības izrietošās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, ja, pamatojoties uz vadītāja apliecībā izdarītajām atzīmēm vai cita veida neapstrīdamu izdevējas dalībvalsts informāciju, tiek konstatēts, ka šīs apliecības izsniegšanas brīdī tās turētāja, kam pirmajā minētajā dalībvalstī atņemta iepriekšējā apliecība, parastā dzīvesvieta nav bijusi izdevējas dalībvalsts teritorijā.

**Par tiesāšanās izdevumiem**

71 Attiecībā uz pamata lietu dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesos, kurus izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietu dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

**Padomes 1991. gada 29. jūlija Direktīvas 91/439/EEK par vadītāju apliecībām, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 29. septembra Regulu (EK) Nr. 1882/2003, 1. panta 2. punkts, 7. panta 1. punkts un 8. panta 2. un 4. punkts jāinterpretē tādējādi, ka šīs normas tādos apstākļos kā pamata lietās neļauj dalībvalstij savā teritorijā neatzīt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, kas izriet no vadītāja apliecības, ko cita dalībvalsts vēlāk izsniegusi laikā, kas neietilpst attiecīgajai personai noteiktā jaunas apliecības pieprasīšanas aizlieguma periodā, un līdz ar to šīs apliecības derīgumu tiktāl, ciktāl tās turētājs nav izpildījis šajā pirmajā minētajā dalībvalstī paredzētos nosacījumus jaunas**

**apliecības izdošanai pēc iepriekšējās apliecības atņemšanas, tostarp prasības par piemērotības vadīšanai pārbaudi, kurā tiktu apliecināts, ka apliecības atņemšanu pamatojošie iemesli vairs neeksistē;**

**tādos pašos apstākļos šīs normas ļauj dalībvalstij savā teritorijā neatzīt no vēlāk citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības izrietošās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, ja, pamatojoties uz vadītāja apliecībā izdarītajām atzīmēm vai cita veida neapstrīdamu izdevējas dalībvalsts informāciju, tiek konstatēts, ka šīs apliecības izsniegšanas brīdī tās turētāja, kam pirmajā minētajā dalībvalstī atņemta iepriekšējā apliecība, parastā dzīvesvieta nav bijusi izdevējas dalībvalsts teritorijā.**

[Paraksti]